

Talouden neljännesvuosikatsaus syyskuu 2023, lokakuun tuloslaskelma ja talousarvion muutos

KHALL 11.12.2023 § 405
809/02.02.02/2023

Valmistelija

Ari Virolainen

Kuntien ja kuntayhtymien viranomaisraportoinnin aikataulu uudistui vuoden 2021 alusta lukien. Taloustiedot toimitetaan Valtiokonttorille neljännesvuosittain maaliskuun, kesäkuun, syyskuun ja vuoden lopun tilanteiden mukaan.

Kaupunginhallituksen 9.1.2023 § 6 käyttösuunnitelmia koskevan päätöksen mukaisesti kaupunginhallitukselle ja valtuustolle toimitetaan neljännesvuosittain kaupungin talouden tilanteen yksityiskohtaisempi seuranta, jota täydentää talouden kuukausiraportointi hallitukselle.

Valtuustoon nähden sitovien toiminnallisten tavoitteiden osalta ne tulee tavoitekohtaisesti raportoida vähintään puolivuositteittäin sekä silloin, kun toteuma merkittävästi poikkeaa tavoitteesta. Toiminnallisten tavoitteiden toteuma esitetään puolivuotiskatsauksen yhteydessä.

Kaupungin oma raportointi noudattaa siten viranomaisraportoinnin aikataulua. Neljännesvuosiraportti on esityslistan liitteenä. Lisäksi raportin liitteenä on lokakuun lopun tuloslaskelma.

Syyskuun neljännesvuosikatsaus on laadittu sisällöllä seuraavasti:

1. Koko kaupungin tuloslaskelman, taseen ja rahoituslaskelman toteutumisen. Raportin tuloslaskelma sisältää oikaistavan Posan kirjauksen, mutta selvyyden vuoksi on tuloslaskelma myös ilman Posa-tuottoa, joka poistuu lopullisesta tuloslaskelmasta.
2. Investointien toteutuma esitetään hankkeittain.
3. Tulosaluetason raportti sisältää taloudellisten tavoitteiden tilannekatsauksen raportointijaksolle 1–9/2023.
4. Raportissa on käyty läpi keskeisten tunnuslukujen kuten väestön sekä työllisyyden muutoksia alkuvuoden 2023 aikana. Lisäksi analysoitu toimintaympäristön muutoksia.

Talousarvion toteuma

Tilikauden ylijäämä on syyskuun lopussa ilman Posa-kirjauksia 5,03 miljoonaa euroa ja Posa-kirjaukset huomioiden se olisi ollut 7,0 miljoonaa euroa. Koko vuoden muutetun talousarvion ylijäämäksi on arvioitu 3,185 miljoonaa euroa ilman satunnaista tuottoa.

Merkittävin tulosalueiden toteuman poikkeama liittyy sivistystoimeen, jossa mm. valmistavan opetuksen kustannukset ovat kasvaneet. Näitä koskevat tulot tulevat viiveellä valtionosuuksina vuonna 2025.

Sivistyslautakunta merkitsi kokouksessaan 21.11. talousarvion toteutumISRaportin tammi-syyskuu 2023 tiedoksi. Sivistyslautakunta oli päättänyt kokouksessaan 17.10.2023 § 111, että mahdollinen

määrärahaylitys viedään hallituksen ja valtuuston käsittelyyn kolmannen neljännesvuosikatsauksen käsittelyn yhteydessä, kun arvio on tarkentunut. Talousarvion toteutumisraportin perusteella sivistyslautakunta esitti kaupunginhallitukselle ja edelleen valtuustolle, että tulosalueelle kasvatus ja opetus myönnettäisiin 500 000 euron lisämääräraha. Tämä käsitellään omana kohtanaan valtuustossa.

Syyskuun lopussa kunnille palautettiin Posan pääomia. Koska kuntayhtymän lomapalkkavelka siirtyi hyvinvointialueille. Kankaanpään osuus palautuksesta oli rahana ja osakkeina yhteensä noin 2,1 miljoonaa euroa. Kun huomioidaan sijoitettu pääoma, olisi muodostunut satunnaista tuottoa noin 1,97 miljoonaa euroa, minkä kaupunginvaltuusto hyväksyi lisämäärärahana kokouksessaan 13.11.2023.

Kirjanpitolautakunnan hyvinvointialue- ja kuntajaosto antoi kuitenkin 14.11.2023 vapaaehtoisen lausunnon, jonka mukaan kunnan osuus sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen uudistuksen omaisuusjärjestelyistä aiheutuvasta ns. vapaaehtoisen kuntayhtymän peruspääoman muutoksesta kirjattaisiin jäsenkunnan kirjanpitoon vuodelle 2023 kuntayhtymäosuuden arvon ja kunnan peruspääoman muutokseksi.

Kuntajaoston lausunto poikkesi merkittävästi aiemman ohjeen perusteella laaditusta käsityksestä, jonka myös PoSan purkamisessa käytettyjen tilintarkastusyhteisön asiantuntijat vahvistivat kuntayhtymää purettaessa, jonka perusteella olisi kirjattu satunnainen tuotto.

Kuntajaoston päätös tuli kaupungin kannalta erittäin hankalaan ajankohtaan, koska vuoden 2024 veroprocentista piti lain mukaan päättää viimeistään samalla viikolla, kun lausunto laadittiin. Veroprosenttipäätös oli valmisteltu tiedolla, jolla vuosien 2024 ja 2025 ennustettua alijäämää olisi tasoitettu vuoden 2023 ylijäämällä. Huolimatta kuntajaoston erittäin myöhään tulleesta lausunnosta on palautunut omaisuus aidosti kaupungin palvelutuotannon ja investointien käytössä.

Verotulot ja valtionosuudet

Verotulot tilitettiin tammikuussa osittain vielä vanhojen jako-osuuksien mukaan. Kuntaverosta tilitettiin siten tammikuussa 21,7 % koko vuoden arviosta. Verotulojen toteuma on tilikauden aikana tasoittunut siten, että kokonaisuutena kunnallisverotulojen kertymä on syyskuun lopussa 80,86 % koko vuoden toteumasta. Kuntaliiton lokakuun arvioiden mukaan koko vuoden kuntaverojen kertymä olisi 555 000 euroa talousarviota suurempi. Yhteisöverojen 17 000 euroa ja kiinteistöveron 294 000 euroa. Kokonaisuutena verotulot ylittäisivät talousarvion 866 000 eurolla. Koska joulukuun verotilityksen suuruuteen liittyy epävarmuutta ei verotulojen osalta esitetä talousarvion muutosta.

Valtionosuuksien toteuma syyskuun lopussa (76,98 %) on hieman muutettua talousarviota suurempi. Yhteensä valtionosuuksia ja veromenetysten korvauksia kertyisi vuodelta 2023 Kuntaliiton ja Valtiovarainministeriön arvion mukaan 10,6 miljoonaa euroa ja muutetussa talousarviossa arvio on 10,4 miljoonaa euroa. Talousarvioon ehdotetaan + 220 000 euron lisäystä valtionosuusarvioon.

Henkilöstökulut

Henkilöstökuluista on toteutunut kesäkuun lopussa 74,74 %. Henkilöstökulut ovat toteuman perusteella toteutumassa melko hyvin talousarvion mukaisina, vaikka talousarvion hyväksymisen jälkeen on

valtakunnallisesti neuvoteltu nk. perälaudan vaikutukset kunta-alan palkkoihin. Ratkaisun pohjana oli verrokkialojen palkankorotukset. Ratkaisu nosti kaupungin palkkakustannuksia arvioidusta.

Lainat

Tammi-kesäkuussa nostettiin 6,5 miljoonaa euroa lainaa, mutta vanhoja lainaa lyhennettiin hieman tätä enemmän. Lainakanta syyskuun lopussa oli noin 56,4 miljoonaa. Investoinneista on tässä vaiheessa toteutunut vasta noin 2,5 miljoonaa.

Tilikauden alun aikana on lainojen korkotaso edelleen noussut, mutta vuoden loppua kohti kasvu on tasaantunut ja korkotaso on syyskuun jälkeen jopa hieman laskenut. Kaupungin lainasalkun suojaukset tulivat voimaan huhtikuussa 2022, jolloin kaupungin lainakanta on suojattu korkotason nousulta sekä kiinteiden korkojen (n. 20 milj. euroa) että korkosuojausten (40 me) kautta. Kaupungin suojausaste oli syyskuun lopussa vielä yli 100 %.

Väestö ja työllisyys

Kankaanpään väkiluku 31.12.2022 oli 12 529 henkilöä. Vuotta aiemmin se oli Kankaanpäässä ja Honkajoella yhteensä 12 659 asukasta. Asukasluku väheni vuoden aikana 130 henkilöllä. Väestömäärä lokakuun lopussa 2023 oli 12 413, vähennystä on siten vuoden alusta 116 henkilöä. Syyskuun lopussa väestö oli 12 420 eli seitsemän lokakuun loppua enemmän

Työttömien osuus työvoimasta on ollut tammi-syyskuussa keskimäärin 9,6 %, kun koko vuoden 2022 kuukausittainen keskiarvo oli 9,5. Vuoden loppupuolella talouden taantumien riskit ovat kuitenkin kasvaneet.

Lokakuun tuloslaskelma

Lokakuun lopussa tilikauden ylijäämä oli ilman Posa-kirjauksia 5,5 miljoonaa euroa.

Tilikauden tulos

Mikäli valtuusto hyväksyy sivistyslautakunnan erillisenä käsiteltävän talousarviomuutoksen - 500 000 euroa ja satunnaisten tuottojen tuloa vähennetään 1,97 miljoonalla eurolla, on tilikauden ylijäämä valtionosuusarvion kasvattamisen jälkeen noin 2,9 miljoonaa euroa.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Mika Hatanpää

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus merkitsee talousarvion neljännesvuosikatsauksen ja lokakuun tuloslaskelman tiedoksi ja esittää sen tiedoksi valtuustolle. Lisäksi kaupunginhallitus päättää esittää valtuustolle, että talousarviosta poistetaan satunnaista tuottoa 1,97 miljoonaa euroa. Lisäksi kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle, että verotuloarviota kasvatetaan 220 000 eurolla.

Kokouskäsitely

Kaupunginjohtaja antoi kokouksessa muutetun päätösehdotuksen:

Kaupunginhallitus merkitsee talousarvion neljännesvuosikatsauksen ja lokakuun tuloslaskelman tiedoksi ja esittää sen tiedoksi valtuustolle. Lisäksi kaupunginhallitus päättää esittää valtuustolle, että talousarviosta poistetaan satunnaista tuottoa 1,97 miljoonaa euroa. Lisäksi

kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle, että valtionosuusarviota kasvatetaan 220 000 eurolla.

Lisäksi kaupunginhallitus päättää esittää kaupunginvaltuustolle Rakennetun ympäristön ja Talouden tulosalueiden välistä talousarviomuutosta:

”Valtiokonttorille toimitettavissa taloustiedoissa pääosa talouden ja hallinnon kuluista vyörytetään tilaston eri palveluluokille. Vyörytystulot ja menot käsitellään sitovan toimintakatteen jälkeisenä eränä. Vesilaitoksen osalta tätä ei voida teknisesti toteuttaa samalla tavalla. Neljännesvuosiraporttiin ei siten ole tehty vesilaitoksen osalta ko. vyörytyksiä. Kyseiset menot joudutaan tekemään sisäisenä laskutuksena, jotka vaikuttavat tulosalueiden toimintakatteeseen. Näitä ei ole huomioitu talousarviossa.

Vesilaitoksen osalta sisäisen laskutuksen osuus on noin 180 000 euroa. Vastaavaa summaa esitetään siirrettäväksi Talouspalvelujen tulosalueelta Rakennetun Ympäristön tulosalueen Vesilaitoksen sitovaan toimintakatteeseen. Siirrolla ei ole vaikutusta koko kaupungin ulkoiseen tuloslaskelmaan.”

Päätös	Muutettu päätösehdotus hyväksyttiin.
Täytäntöönpano	Kaupunginvaltuusto
Lisätietoja antaa	Talousjohtaja Ari Virolainen 044 577 2241
